

Sygn. akt: *IC 781/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2017 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Katarzyna Karpińska
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Kamila Salamońska

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2017 r. w Toruniu

sprawy z powództwa spółki prawa cypryjskiego (...) Cypr

przeciwko Skarbowi Państwa - Naczelnikowi Trzeciego Urzędu Skarbowego w S.

o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji

I. oddała powództwo

II. kosztami procesu obciąża powoda

Sygn. akt *IC 781/17*

UZASADNIENIE

(...) spółka prawa cypryjskiego C. wniosła przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Izby Celnej w T. o zwolnienie spod egzekucji ruchomości : automatu do gier B. (...) nr 441BH, automatu do gier H. (...) nr 571 H., automatu do gier H. (...) nr 602 H., automatu do gier B. (...) nr 347 BH zajętych w ramach egzekucji tj. w sprawie objętej tytułem wykonawczym nr (...) Dyrektora Izby Celnej w T. oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania.

Powódka wskazała, iż Dyrektor Izby Celnej w T. wystawił przeciwko K. M. tytuł wykonawczy i dokonał zajęcia ruchomości w postaci automatów do gry. Dodano, iż po uzyskaniu informacji o dokonaniu zajęcia spółka wniosła o wyłączenie ich spod egzekucji. We wniosku tym wskazała, iż na podstawie umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie zawartej z K. M. własność urządzeń do gier została przeniesiona przez dłużnika na powódkę. Dodano, iż postanowieniem z dnia 27 grudnia 2016 r. Dyrektor Izby Celnej w T. odmówił wyłączenia spod egzekucji zajętych urządzeń. Zdaniem powódki twierdzenia organu nie zasługują na uwzględnienie. Podkreśliła, iż umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie jest poprawna, prawidłowa i skuteczna. Dodała, iż pomimo odwołania decyzja organu została utrzymana w mocy.

Postanowieni emz dnia 23 marca 2017 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę do tut. Sądu.

Postanowieniem z dnia 13 czerwca 2017 r. Sąd Rejonowy w Toruniu ustalił w sprawie jako statio fisci Skarbu Państwa Naczelnika Trzeciego Urzędu Skarbowego w S..

W piśmie z dnia 7 września 2017 r. pozwany wskazał, iż przedmiotowa umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie jest pozorna i ma na celu udaremnienie egzekucji poprzez fikcyjne wyzbycie się majątku dłużnika. Podkreślił, iż umowa jest skonstruowana w ten sposób, iż tylko K. M. ponosi ryzyko związane z niewykonaniem umowy i na nim spoczywa ciężar ekonomiczny jej realizacji. Własność udziałów przechodzi na nabywcę dopiero z chwilą całkowitej zapłaty ceny, a częściowa wpłata na jej poczet nie skutkuje nabyciem choćby części udziałów. Umowa natomiast przewiduje odległy termin wymagalności 31.07.2020 i do tego czasu nabywca nie może wykonywać żadnych uprawnień wynikających z przedmiotowych udziałów w spółce. Nadto przewłaszczeniem objęte zostały rzeczy przyszłe, tj. automaty, które zostaną zakupione w przyszłości jak i gotówka uzyskana z prowadzonej działalności. Zdaniem pozwanego istotne znaczenia dla stwierdzenia pozorności umowy przewłaszczenia ma także okoliczność, że zabezpieczenie dotyczy nabycia udziałów spółki zagranicznej z siedzibą w N., co utrudnia weryfikację faktycznej wartości przedmiotu transakcji sprzedaży oraz powiązań pomiędzy zbywcą, a spółką której udziały zostały sprzedane a nabywcą.

Sąd ustalił, co następuje:

K. M. zawarł z (...) umowę sprzedaży na podstawie której zakupił 2.000 zł udziałów w Spółce (...) za cenę 800.000 euro. Zgodnie z umową cena miała być zapłacona w częściach do 31 lipca 2020 r. Przejście prawa własności do udziałów miało nastąpić z chwilą zapłaty całości ceny sprzedaży. Strony jednocześnie ustaliły, iż dokonanie części zapłaty ceny sprzedaży za udziały nie powoduje przejścia własności części udziałów. W celu zabezpieczenia zapłaty ceny w dniu 9 lipca 2015 r. K. M. zawarł z (...) umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie własności urządzeń do gier wraz ze związanymi z nimi środkami pieniężnymi.

Dowód: umowa przewłaszczenia na zabezpieczenie k. 23--31

umowa sprzedaży udziałów k. 34-39

W dniu 7 września 2015 r. Dyrektor Izby Celnej w T. wystawił przeciwko K. M. tytuł wykonawczy o numerze (...). Na jego podstawie w dniu 14 czerwca 2016 r. dokonano zajęcia ruchomości: automatu do gier B. (...) nr 441BH, automatu do gier H. (...) nr 571 H., automatu do gier H. (...) nr 602 H., automatu do gier B. (...) nr 347 BH

Dowód: protokół zajęcia k. 18-18v

Pismem z dnia 28 listopada 2016 r. (...) złożyła wniosek o wyłączenie spod egzekucji ruchomości: automatu do gier B. (...) nr 441BH, automatu do gier H. (...) nr 571 H., automatu do gier H. (...) nr 602 H., automatu do gier B. (...) nr 347 BH, wskazując, iż na podstawie zawartej umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie stała się właścicielką w/w rzeczy.

Dowód: wniosek z 28.11.2016 r. k. 19-21

Postanowieniem z dnia 27 grudnia 2016 r. Dyrektor Izby Celnej w T. odmówił wyłączenia spod egzekucji prowadzonej przeciwko K. M. wskazanych ruchomości.

Dowód: postanowienie z dnia 17.12.2016 r. k. 40-45

Powyższa decyzja została utrzymana w mocy postanowieniem Dyrektora Izby Skarbowej w B. z dnia 22 lutego 2017 r.

Dowód: postanowienie z dnia 22.02.2017r. k. 52-54

Sąd zważył, co następuje:

Sąd Rejonowy oparł się w swych ustaleniach faktycznych na dowodach z dokumentów przedłożonych przez strony.

Autentyczność i prawdziwość zgromadzonych w sprawie dokumentów nie budziła wątpliwości, a ich wiarygodności nie zakwestionowała żadna ze stron.

Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie oględzin urządzeń, gdyż okoliczności na jakie został powołany przedmiotowy dowód są nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy, nadto strona pozwana nie kwestionowała ich.

Powodowa spółka domagała się zwolnienia spod egzekucji automatów do gry, które na mocy umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie stały się jej własnością

Podstawę prawną roszczeń powódki stanowił art. 841 k.p.c. Zgodnie z jego treścią osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa (§ 1). Powództwo można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych (§ 3).

W rozpoznawanej sprawie powódce przysługiwał status osoby trzeciej w rozumieniu przywołanego przepisu, albowiem nie została ona wymieniona jako dłużnik, bądź wierzyciel w tytule wykonawczym, na podstawie, którego wszczęto egzekucję przeciwko K. M.. Powódka posiadała zatem legitymację czynną do podniesienia roszczenia z art. 841 k.p.c. i zachowała termin do wytoczenia powództwa. Legitymowanym biernie jest wierzyciel statio fisci Skarbu Państwa – Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego w S..

Na podstawie art. 841 k.p.c. chronione jest przede wszystkim prawo własności. Występując z powództwem powódka winna była zatem wykazać, iż rzeczywiście jest właścicielem wyszczególnionych przedmiotów.

Pozwany zakwestionował umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie, podnosząc zarzut jej pozorności.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. Pozorność oświadczenia woli nie ma wpływu na skuteczność odpłatnej czynności prawnej, dokonanej na podstawie pozornego oświadczenia, jeżeli wskutek tej czynności osoba trzecia nabywa prawo lub zostaje zwolniona od obowiązku, chyba że działała w złej wierze (§ 2).

Pozorność wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych i jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Istotne znaczenie ma niezgodność między aktem woli a jego uzewnętrznieniem. Założeniem unormowania jest zgoda drugiej osoby na złożenie oświadczenia woli dla pozorów. Czynność ukryta jest zawsze w pewien sposób powiązana z ujawnionym przez strony oświadczeniem woli, choć związek ten może być zakresowo różny: od niewielkich modyfikacji jednego ze świadczeń (np. inne - od oficjalnie manifestowanej - określenie wysokości ceny umowy sprzedaży) do ukrycia innego typu czynności, z zachowaniem tożsamości przedmiotu (np. ukrycie darowizny pod pozorną umową sprzedaży tej samej rzeczy). Pozorność czynności prawnej, stwierdzonej dokumentem, może być udowodniona za pomocą zeznań świadków i przesłuchania stron.

W przedmiotowej sprawie K. M. i powódka zawarli umowę przewłaszczenia na zabezpieczenie. Zdaniem Sądu w rzeczywistości celem umowy nie było zabezpieczenie płatności za nabyte udziały, a wszelkie czynności były podejmowane w celu udaremnienia postępowania egzekucyjnego poprzez fikcyjne wyzbycie się majątku dłużnika w związku z obowiązkiem zapłaty kwot wynikających z wystawionych tytułów wykonawczych. Sąd w całości zgodził się z twierdzeniami pozwanego Skarbu Państwa w tym zakresie.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż postanowienia umowy sprzedaży udziałów zostały skonstruowane w ten sposób, iż tylko K. M. ponosił ryzyko związane z niewykonaniem umowy. Zgodnie z umową własność udziałów miała bowiem przejść dopiero w chwili zapłaty całkowitej ceny, zaś częściowa zapłata nie skutkowałą nabyciem części udziałów. Nadto strony określiły termin wymagalności na 31.07.2020r. Termin ten jest odległy i do tego czasu nabywca nie może wykonywać żadnych uprawnień wynikających z przedmiotowych udziałów. Podkreślić natomiast należy, iż zgodnie z umową przewłaszczenia własność automatów jak i znajdującej się w nich gotówki przechodziła na powodową spółkę z chwilą zawarcia umowy.

Na podstawie zawartych umów w rzeczywistości pozwany z jednej strony nie stał się jeszcze właścicielem udziałów, zaś z drugiej strony został już pozbawiony prawa do rozporządzania określonymi składnikami swojego majątku. Umowa nie regulowała kwestii i warunków realizacji zabezpieczenia w sytuacji, gdy w dacie płatności cena nie zostanie uiszczona. W takim przypadku mogłoby nastąpić albo zaspokojenie z przedmiotu przewłaszczenia pomimo tego, iż K. M. zostały pozbawiony prawa do rozporządzania rzeczą przez bliżej nieokreślony czas. Analizując treści obu umów w ocenie Sądu nie ma wątpliwości, iż ich postanowienia są krzywdzące dla K. M..

Zauważyć należy również, iż przedmiotem umowy przewłaszczenia objęte zostały rzeczy przyszłe – automaty, które zostaną zakupione przez zobowiązanego w przyszłości oraz gotówka, którą uzyska z prowadzonych na automatach gier.

O pozorności umowy zdaniem Sądu świadczy fakt, iż K. M. jest osobą prowadząca działalności gospodarczą. Trudno zatem uznać, iż jako przedsiębiorca nastawiony na osiągnięcie zysku finansowego decyduje się na podpisanie tak niekorzystnych dla siebie umów. Podkreślić należy, iż nie trzeba mieć wykształcenia prawniczego, aby dostrzec, że przedmiotowe umowy są krzywdzące dla jednej ze stron.

Zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, iż umowa przewłaszczenia zawarta została celem uniknięcia odpowiedzialności pozwanego. Sądowi z urzędu wiadomo, iż K. M. z uwagi na prowadzenie gier hazardowych wbrew przepisom ustawy o grach hazardowych wymierzono kary pieniężne ((...)). Obecnie z jego udziałem jako dłużnika toczy się 92 postępowań egzekucyjnych na łączną kwotę ponad 2.500.000 zł. Powyższe utwierdza Sąd, iż zawarcie niekorzystnej dla niego umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie nie miało na celu zabezpieczenie wierzytelności z umowy sprzedaży udziałów, ale uniknięcie ciężących na nim zobowiązań wobec Skarbu Państwa.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd w punkcie I wyroku oddalił powództwo w całości.

W pkt II wyroku kosztami procesu Sąd obciążył powoda jako stronę przegrywającą sprawę.

.